

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Statsråden

Stortingets president
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

20/4338-

8. oktober 2020

Spørsmål nr. 2799 til skriftlig besvarelse - Merverdiavgift på alternative behandlingstjenester

Jeg viser til brev av 1. oktober fra Stortingets president med følgende spørsmål til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal:

Vil regjeringen gjøre en gjennomgang for å se hvorvidt noen av medlemmene i de organisasjoner som i dag er registrert i registeret for alternative behandlere kan anses å yte helsehjelp, og vil regjeringen sørge for at også helsepersonell som tilbyr alternative behandlingstjenester må betale merverdiavgift på disse?

Begrunnelse:

Viser til regjeringens innføring av merverdiavgift på alternative behandlingstjenester.

Svar:

I dag er alternativ behandling, som ytes av autorisert personell eller av utøvere som er registrert i registerordningen for alternative behandlere, unntatt fra merverdiavgiftsplikt. I statsbudsjettet for 2021 foreslår regjeringen at alternativ behandling ikke lenger skal være unntatt fra merverdiavgiftsplikt. Dette skal etter forslaget i hovedsak tre i kraft 1. januar 2021.

Registerordningen for utøvere av alternativ behandling er regulert i forskrift 11. desember 2003 nr. 1500 om frivillig registerordning for utøvere av alternativ behandling. Forskriften stiller krav om at Helsedirektoratet først må godkjenne en utøverorganisasjon før organisasjonens medlemmer senere skal kunne registreres. Når Helsedirektoratet mottar en søknad fra en utøverorganisasjon, vurderer Helsedirektoratet om forskriftens vilkår er oppfylt, herunder at organisasjonen oppfyller alle de krav som følger av forskriften. En eventuell

godkjenning innebærer imidlertid ingen offentlig godkjenning eller kvalitetsvurdering av verken behandlingsformer eller den enkelte organisasjon.

Registerordningen er en ordning for "utøvere av alternativ behandling", jf. forskriften §§ 2 og 3. Selv om Helsedirektoratet som nevnt ikke skal gjøre en faglig godkjenning av organisasjonen eller dens behandlingsform, innebærer dette at Helsedirektoratet ikke kan godkjenne organisasjoner som faller utenfor lovens virkeområde.

Formålet med registerordningen er å bidra til økt ivaretagelse av pasientsikkerhet og forbrukerrettigheter, samt bidra til seriøsitet og forretningsmessig ordnede forhold blant utøvere av alternativ behandling. I høringsnotatet, hvor det ble foreslått at alternativ behandling ikke lenger skal være omfattet av merverdiavgiftsunntaket, ble det fremholdt at det ikke kan utelukkes at enkelte useriøse aktører har registrert seg kun for å unngå merverdiavgift. Det å fjerne koblingen mellom registrering og merverdiavgiftsunntak kan bidra til at eventuelle useriøse aktører, som kun benytter ordningen for å oppnå avgiftsunntak, holdes utenfor registerordningen.

I all hovedsak ytes alternativ behandling av uautorisert personell utenfor den offentlige helse- og omsorgstjenesten. Det er imidlertid enkelte autoriserte helsepersonell som også yter visse former for alternativ behandling. Dette kan for eksempel være fysioterapeuten som både yter fysioterapi og akupunktur. I dette tilfellet vil det bli beregnet merverdiavgift på den delen som er akupunktur, selv om tjenesten ytes av en som er autorisert fysioterapeut. Dette begrunnes med at hensynet til nøytralitet tilsier at samme type tjeneste skal avgiftsberegnes likt uavhengig av hvem som omsetter tjenesten. Registrerte utøvere som eventuelt også yter helsehjelp etter helsepersonelloven, vil selv måtte ta stilling til om vedkommende yter helsehjelp eller alternativ behandling i det konkrete tilfellet. Dersom den næringsdrivende yter alternativ behandling skal det beregnes merverdiavgift. Helsehjelp etter helsepersonelloven skal fremdeles være unntatt fra merverdiavgiftsplikten.

Én situasjon er foreslått unntatt merverdiavgiftsplikt. Dette gjelder når alternativ behandling inngår som en integrert og sammenhengende del av helsehjelp som finansieres helt eller delvis av det offentlige, og når tjenesten ytes av helsepersonell uten særskilt vederlag for den delen som isolert sett utgjør alternativ behandling. Dette begrunnes med at når det ikke kreves tilleggsbetaling for den delen som isolert sett er alternativ behandling og omfanget er begrenset, tilsier retts- og avgiftstekniske hensyn at tjenesten avgiftsmessig bør behandles på samme måte som hovedytelsen.

De foreslåtte endringene innebærer etter dette at merverdiavgiftsunntaket i all hovedsak fjernes for alternativ behandling. Jeg anser det derfor ikke hensiktsmessig å skulle foreta en gjennomgang for å se på hvorvidt noen av medlemmene i de organisasjonene som i dag er registrert i registeret for utøvere av alternativ behandling, kan anses å yte helsehjelp.

Skatteetaten som avgiftsmyndighet vil på vanlig måte gi veiledning om avgiftsplikten for alternativ behandling som følge av forslaget, og ved behov følge opp de avgiftspliktige med kontroll- eller innfordringstiltak etter reglene i skatteforvaltningsloven og skattebetalingsloven.

Med hilsen

Bent Høie